

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. liepos 10 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija civilinėse ir komercinėse bylose – Išimtinė jurisdikcija – 24 straipsnio 1 ir 5 punktai – Bylos dėl daiktinių teisių į nekilnojamąjį turtą ir sprendimų vykdymo – Nekilnojamojo turto pardavimo teismo paskirtose varžytinėse procedūroje – Ieškinys, kuriuo prieštaraujama pajamų, gautų iš šių varžytinių, paskirstymo tvarkai“

Byloje C-722/17

dėl *Bezirksgericht Villach* (Filacho apylinkės teismas, Austrija) 2017 m. gruodžio 19 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2017 m. gruodžio 27 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Norbert Reitbauer,

Dolinschek GmbH,

B.T.S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH,

Elektrounternehmen K. Maschke GmbH,

Klaus Egger,

Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH

prieš

Enrico Casamassima

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai C. Toader (pranešėja), A. Rosas, L. Bay Larsen ir M. Safjan,

generalinis advokatas E. Tanchev,

posėdžio sekretorius D. Dittert, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. sausio 16 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: vokiečių.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- N. Reitbauer, *Dolinschek GmbH, B.T.S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH, Elektrounternehmen K. Maschke GmbH*, K. Egger ir *Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH*, atstovaujamų advokato G. Götz,
- E. Casamassima, atstovaujamo advokato H. Walder,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ir P. Lacerda,
- Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos M. Schöll,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Heller ir M. Wilderspin,

susipažinęs su 2019 m. balandžio 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 24 straipsnio 1 ir 5 punktų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Norbert Reitbauer, *Dolinschek GmbH, B.T.S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH, Elektrounternehmen K. Maschke GmbH*, Klaus Egger ir *Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH* (toliau – Reitbauer ir kt.) ginčą su Enrico Casamassima, gyvenančiu Italijoje, dėl ieškinio, kuriuo prieštaraujama pajamų, gautų iš teismo paskirtose varžytinėse parduodant nekilnojamoji turtą, esantį Austrijoje, paskirstymo tvarkai.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1215/2012 15, 21 ir 34 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(15) Jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. Todėl visada turėtų galioti ši jurisdikcijos nuostata, išskyrus keletą aiškiai nustatytų atvejų, kai ginčo objektas arba šalių autonomija pateisina kitą siejamąjį kriterijų. Juridinio asmens buveinės vieta turi būti apibrėžta autonomiškai, siekiant didesnio bendrų taisyklių skaidrumo ir norint išvengti jurisdikcijų kolizijos;

<...>

(21) siekiant darnaus teisingumo vykdymo, reikia sumažinti vienu metu vykstančių procesų galimybę ir užtikrinti, kad skirtingose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai. Turėtų būti nustatytas aiškus ir efektyvus *lis pendens* atvejų ir susijusių ieškinių išnagrinėjimo mechanizmas, kuris taip pat padėtų išvengti dėl nacionalinių skirtumų atsirandančių problemų, kai reikia nustatyti momentą, kada byla yra laikytina esančia teismo žinioje. Šiame reglamente minėtas momentas turėtų būti apibrėžtas autonomiškai;

<...>

(34) turėtų būti užtikrintas [1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32)], [2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir šio reglamento tęstinumas ir tuo tikslu nustatytos pereinamosios nuostatos. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas 1968 m. Briuselio konvenciją ir ją pakeičiančius reglamentus.“

4 Šio reglamento II skyrių „Jurisdikcija“ sudaro, be kita ko, 1 skirsnis „Bendrosios nuostatos“ ir 2 skirsnis „Speciali jurisdikcija“. 1 skirsnyje įtvirtinto 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiama tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“

5 Minėto reglamento 7 straipsnis suformuluotas taip:

„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys kitoje valstybėje narėje gali būti pareikštas:

1. a) bylose, kylančiose iš sutarčių – atitinkamos prievolės įvykdymo vietos teismuose;
- b) pagal šią nuostatą ir jeigu nesusitariama kitaip, atitinkamos prievolės vykdymo vieta yra:
  - parduodant prekes – vieta valstybėje narėje, kurioje pagal sutartį prekės buvo ar turėjo būti pateiktos,
  - teikiant paslaugas – vieta valstybėje narėje, kurioje pagal sutartį paslaugos buvo arba turėjo būti suteiktos,

<...>“

6 To paties reglamento 24 straipsnio 1 ir 5 punktuose nustatyta:

„Toliau išvardyti valstybės narės teismai turi išimtinę jurisdikciją, neatsižvelgiant į ginčo šalių nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą:

- 1) nagrinėti ieškinius, kurių dalykas yra daiktinės teisės į nekilnojamąjį turtą arba nekilnojamojo turto nuoma, – turto buvimo vietos valstybės narės teismai.

<...>

- 5) nagrinėti ieškinius, susijusius su teismo sprendimų vykdymu, – valstybės narės, kurioje minėtas teismo sprendimas buvo įvykdytas arba turi būti vykdomas, teismai.“

Austrijos teisė

EO

- 7 Iš *Exekutionsordnung* (Vykdymo proceso kodeksas, toliau – EO) 209–212 straipsnių matyti, kad žodinio proceso tvarka turėtų būti nagrinėjama, kaip paskirstyti pajamas, gautas iš priverstinio turto pardavimo. Šiuo tikslu reikalaujama, kad kreditoriai pareikštų savo reikalavimus į paskirstomą turtą ir juos pagrįstų dokumentiniais įrodymais. Per posėdį nagrinėjamas reikalavimų tikslumas ir eiliškumas.
- 8 Vykstant pajamų iš varžytinių paskirstymui, pagal EO 213 straipsnį kreditoriai ir skolininkas gali prieštarauti tam, kad buvo atsižvelgta į tam tikrus reikalavimus. Prieštaravimas gali reiškiamas dėl pateikto reikalavimo egzistavimo, eiliškumo arba dydžio.
- 9 Pagal EO 231 straipsnio 1 dalį teismas, priimdamas nutartį dėl paskirstymo, sprendžia dėl teisės klausimų, kurie yra keliami pateikiant prieštaravimą. Jeigu sprendimas dėl prieštaravimo priklauso nuo bylos faktų nustatymo, nutartimi dėl paskirstymo ieškovas yra raginamas pareikšti atskirą ieškinį, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai.
- 10 Pagal EO 232 straipsnį vykdymą atliekantis teismas turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl ieškinio, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai.

AnfO

- 11 Remiantis *Anfechtungsordnung* (Įstatymas dėl *actio pauliana*, toliau – AnfO) 1 straipsniu, *actio Pauliana* siekiama užtikrinti, kad su skolininko turtu susiję teisiniai veiksmai, kurie yra nepalankūs ginčijančiam kreditoriui, pripažįstami negaliojančiais tik šiam kreditoriui. Šį ieškinį galima pareikšti tuomet, kai į skolininko turtą nukreipto vykdymo metu nebuvo ar nebūtų patenkinti visi kreditoriaus reikalavimai ir kai toks ieškinytis teikia vilčių, kad kreditoriaus reikalavimai bus patenkinti.
- 12 Iš AnfO 2 ir 3 straipsnių matyti, kad *actio Pauliana* gali būti pareikštas dėl ketinimų sukčiauti arba turto išėikvojimo, taip pat dėl neatlyginto perleidimo veiksmų.
- 13 Pagal AnfO 6 straipsnį pareikšti *actio Pauliana* netrukdo tai, kad ginčijamas veiksmas yra patvirtintas vykdomuoju raštu arba įvykdytas.
- 14 Kaip matyti iš AnfO 10 straipsnio, *actio Pauliana* gali būti pareikštas vykstant pajamų, gautų iš priverstinio pardavimo, paskirstymo procedūrai.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 Romoje (Italija) gyvenantys E. Casamassima ir C. kartu nesusituokę gyveno bent iki 2014 m. pavasario. 2010 m. jie nusipirko namą Filache (Austrija). Nekilnojamojo turto registre tik C. buvo nurodyta kaip savininkė.
- 16 Vėliau nekilnojamojo turto renovacijos darbai buvo užsakyti iš Reitbauer ir kt. Kadangi mokėjimai už darbus nebuvo iki galo įvykdyti, Reitbauer ir kt. pareiškė C. ieškinį dėl žalos atlyginimo. Šis ieškinytis buvo patenkintas keliais sprendimais, pirmasis jų, ne galutinis, buvo priimtas 2014 m. pradžioje.
- 17 2014 m. gegužės 7 d. Romos teisme C. pripažino 349 772,95 EUR skolą E. Casamassima, kurios gražinimo tvarka per penkerius metus buvo nustatyta teisme sudaryta taikos sutartimi. Be to, C. įsipareigojo šį reikalavimą užtikrinti Filache esančio turto hipoteka.

- 18 2014 m. birželio 13 d. Vienoje (Austrijoje) notaro patvirtintu aktu C. dar kartą pripažino minėtą skolą. 2014 m. birželio 18 d. nekilnojamojo turto registre buvo įregistruotas nagrinėjamo nekilnojamojo turto įkeitimas E. Casamassima naudai.
- 19 Pirmasis sprendimas, priimtas Reitbauer ir kt. naudai 2014 m. pradžioje, po to, kai buvo pareikštas ieškinys dėl žalos atlyginimo, tapo vykdytinas tik tada, kai buvo įregistruotas nekilnojamojo turto įkeitimas E. Casamassima naudai, taigi Reitbauer ir kt. reikalavimų užtikrinimo priemonė, susijusi su C. turtu ir kylanti iš to sprendimo vykdymo, buvo paskesnėje eilėje nei E. Casamassima reikalavimų užtikrinimo priemonė.
- 20 Remdamasis 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 805/2004, sukuriančiu neginčytinų reikalavimų Europos vykdomąjį raštą (OL L 143, 2004, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 19 sk., 7 t., p. 38), 2015 m. rugsėjo 3 d. Romos teismas patvirtino C. ir E. Casamassima taikos sutartį kaip Europos vykdomąjį raštą.
- 21 2016 m. vasario mėn. E. Casamassima prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Bezirksgericht Villach* (Filacho apylinkės teismas, Austrija) – pateikė prašymą priverstinai parduoti nagrinėjamą nekilnojamąjį turtą. Iš kreditorių eiliškumo nekilnojamojo turto registre matyti, kad beveik visa 280 000 EUR suma, už kurią 2016 m. rudenį nekilnojamasis turtas buvo parduotas varžytinėse, turėjo atitekti E. Casamassima, remiantis šiame registre įregistruotu nekilnojamojo turto įkeitimu jo naudai.
- 22 Siekdami išvengti tokio pajamų, gautų iš teismo paskirtų varžytinių paskirstymo, Reitbauer ir kt. ėmėsi tam tikrų teisminių veiksmų.
- 23 Taigi, pirma, 2016 m. birželio mėn. Reitbauer ir kt. *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas, Austrija) pareiškė *actio Pauliana* E. Casamassima ir C. Nutartimi, kuri tapo galutinė 2017 m. liepos mėn., šis teismas, atmetęs savo tarptautinę jurisdikciją dėl to, kad E. Casamassima ir C. gyvenamoji vieta yra ne Austrijoje, atmetė šį ieškinį.
- 24 Antra, 2017 m. gegužės 10 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pagal EO 209–212 straipsnius surengtame teismo posėdyje dėl pajamų, gautų iš teismo paskirtų varžytinių, paskirstymo skirtingiems kreditoriams Reitbauer ir kt. pagal EO 213 straipsnį pateikė prieštaravimą dėl paskirstymo E. Casamassima naudai.
- 25 Pateikę šį prieštaravimą, Reitbauer ir kt. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pareiškė ieškinį, juo pagal EO 232 straipsnį prieštaravo paskirstymo tvarkai; šį ieškinį jie grindė dviem prieštaravimo pagrindais. Pirmuoju pagrindu siekiama, kad būtų pripažinta, kad buvo klaidingai nuspręsta dėl iš teismo paskirtų varžytinių gautų pajamų paskirstymo E. Casamassima, nes pastarojo reikalavimas išnyko įskaičius C. reikalavimą atlyginti žalą, kurią jis turėjo padengti, nes be jos sutikimo užsakė renovacijos darbus iš Reitbauer ir kt. Antrasis pagrindas, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prilygina *actio Pauliana*, yra susijęs su 2014 m. birželio 13 d. skolos, kuri, Reitbauer ir kt. teigimu, buvo nustatyta notaro patvirtintu aktu tik tam, kad būtų išvengta, kad Reitbauer ir kt. perims nagrinėjamo nekilnojamojo turto valdymą, pripažinimu.
- 26 Siekdami pateisinti *Bezirksgericht Villach* (Filacho apylinkės teismas) tarptautinę jurisdikciją tokiam ieškiniui, Reitbauer ir kt. rėmėsi Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktu. E. Casamassima savo ruožtu pareiškė prieštaravimą, grindžiamą to teismo tarptautinės jurisdikcijos nebuvimu, teigdamas, kad pagrindinis ieškinys iš esmės yra analogiškas *actio Pauliana*, dėl kurio Teisingumo Teismas 1992 m. kovo 26 d. Sprendime *Reichert ir Kockler* (C-261/90, EU:C:1992:149) nustatė, kad jam netaikoma ši išimtinės jurisdikcijos taisyklė.

- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal Austrijos teisę vykstant teismo posėdžiui dėl pajamų, gautų iš teismo paskirtų varžytinių, paskirstymo, kai prieštaravimas pareiškiamas remiantis EO 213 straipsniu, gali būti patikrinamas reikalavimų egzistavimas ir jų tenkinimo eiliškumas. Jei sprendimas dėl prieštaravimo priklauso nuo nagrinėjamų faktų nustatymo, šalių prašoma per vieną mėnesį pareikšti atskirą ieškinį, t. y. ieškinį, kuriuo prieštaraujama pajamų paskirstymo tvarkai.
- 28 Tokiu ieškiniu sustabdomas sprendimo, kuriuo nustatytas paskirstymas, vykdymas, kiek tai susiję su ginčijama dalimi.
- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, ieškinys, kuriuo prieštaraujama pajamų paskirstymo tvarkai, pirmiausia leidžia patikrinti, ar galima remtis turto įkeitimu, kaip savo antrajame ieškinyje, kuriuo pareiškiamas prieštaravimas, pagrinde šio teismo prašo Reitbauer ir kt. Minėtas teismas tvirtina, kad tokia galimybė suteikia ieškiniui, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, *actio Pauliana* pobūdį.
- 30 Kiek tai susiję su tarptautine jurisdikcija nagrinėti ieškinį, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar jurisdikcijos taisyklės turėtų būti nagrinėjamos atsižvelgiant į tokį ieškinį globaliai ir abstrakčiai, ar atsižvelgiant konkrečiu atveju į kiekvieno prieštaravimo pagrindą.
- 31 To teismo teigimu, jau vien šie proceso ypatumai, vertinami bendrai, liudija glaudų ryšį su vykdymo ar įkeisto turto vietos teismu.
- 32 Taigi, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkte numatytais vykdymo valstybės narės teismų išimtinės jurisdikcijos taisyklėmis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tvirtina, kad, remiantis EO, ieškinys, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, priklauso vykdymo bylą nagrinėjančio teismo privalomai jurisdikcijai. Nors tiesa, kad pagal EO 232 straipsnį pareikštu ieškiniu nesiekama iš principo prieštarauti vykdymui, nes skolininkas prarado nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą jį pardavus teismo paskirtose varžytinėse, šiame etape nagrinėjamas nekilnojamas turtas bus pakeistas jį pardavus gautomis pajamomis taip, kad teismo atliekamas jų paskirstymas taip pat priklausys vykdymo institucijos veiklai.
- 33 Kiek tai susiję su valstybės narės, kurioje yra nekilnojamas turtas, išimtinės jurisdikcijos taisyklėmis, nurodytomis Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punkte, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tvirtina, kad ieškinys, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, patenka į šios nuostatos taikymo sritį, nes toks ieškinys yra turto įkeitimo vykdymo etapas, kuris baigiasi pajamų, gautų pardavus įkeistą turtą, paskirstymu.
- 34 Šiomis aplinkybėmis *Bezirksgericht Villach* (Filacho apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktą reikia aiškinti taip, kad EO 232 straipsnyje numatytas ieškinys, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai ir kurį galima pareikšti atsiradus nesutarimų dėl iš teismo paskirtų varžytinių gautų pajamų paskirstymo, patenka į šios normos taikymo sritį

ir tuomet, jeigu vieno kreditoriaus, įkaito turėtojo, ieškinys kitam kreditoriui, įkaito turėtojui:

- a) grindžiamas prieštaravimu, kuriuo remiantis įkeitimu užtikrintas paskolos reikalavimas dėl priešpriešinio skolininkės reikalavimo atlyginti žalą nebeegzistuoja, ir,
- b) be to, kaip *actio Pauliana* ieškinys, grindžiamas prieštaravimu, kuriuo remiantis įkeitimo teisės pagrindas šio reikalavimo, kylančio iš paskolos, atveju negalioja, nes suteikia privilegijų vienam kreditoriui?

2. Ar Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punktą reikia aiškinti taip, kad [EO] 232 straipsnyje numatytas ieškinys, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai ir kurį galima pareikšti atsiradus nesutarimų dėl iš teismo paskirtų varžytinių gautų pajamų paskirstymo, patenka į šios normos taikymo sritį

ir tuomet, jeigu vieno kreditoriaus, įkaito turėtojo, ieškinys kitam kreditoriui, įkaito turėtojui:

- a) grindžiamas prieštaravimu, kuriuo remiantis įkeitimu užtikrintas paskolos reikalavimas dėl priešpriešinio skolininkės reikalavimo atlyginti žalą nebeegzistuoja, ir,
- b) be to, kaip *actio Pauliana* ieškinys, grindžiamas prieštaravimu, kuriuo remiantis įkeitimo teisės pagrindas šio reikalavimo, kylancio iš paskolos, atveju negalioja, nes suteikia privilegijų vienam kreditoriui?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 35 Šiais dviem klausimais, kurie turėtų būti nagrinėjami kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento (EB) Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 ir 5 dalys turi būti aiškinamos taip, kad kreditoriaus ieškinys, kuriuo prieštaraujama pajamų, gautų iš teismo paskirtų nekilnojamojo turto varžytinių, paskirstymo tvarkai ir kuriuo siekiama, viena vertus, konstatuoti reikalavimo išnykimą dėl priešpriešinio reikalavimo įskaitymo ir, kita vertus, kad nebūtų galima remtis įkeitimu, kuriuo užtikrinamas pastarasis reikalavimas, priklauso išimtinai valstybės narės, kurioje yra nekilnojamasis turtas, teismų arba priverstinio vykdymo vietos teismų jurisdikcijai.
- 36 Visų pirma primintina, kad suformuotoje jurisprudencijoje nustatyta, kad atsižvelgiant į tai, jog Reglamentu Nr. 1215/2012 panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas Nr. 44/2001, kuriuo buvo pakeista 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32) su pakeitimais, padarytais vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos, Teisingumo Teismo pateiktas minėto reglamento ir konvencijos nuostatų aiškinimas galioja ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatomis, kai šios gali būti traktuojamos kaip „lygiavertės“ (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Nothartová*, C-306/17, EU:C:2018:360, 18 punktą; 2018 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Kuhn*, C-308/17, EU:C:2018:911, 31 punktą ir 2019 m. vasario 28 d. Sprendimo *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriuje numatyta bendros jurisdikcijos priskyrimo sistema yra pagrįsta bendrąja taisykle, įtvirtinta jo 4 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią valstybėje narėje nuolatinę gyvenamąją vietą turintiems asmenims, kad ir kokia būtų jų pilietybė, byla keliama tos valstybės teismuose.
- 38 Tik kaip bendrosios atsakovo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcijos taisyklės išimtis, Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnyje nustatytos taisyklės dėl išimtinės jurisdikcijos visų pirma susijusios su daiktinėmis teisėmis į nekilnojamąjį turtą ir sprendimų vykdymu. Taigi šios specifinės jurisdikcijos taisyklės turėtų būti aiškinamos siaurai.
- 39 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal atitinkamas EO taisykles po to, kai įvyksta teismo paskirtos nekilnojamojo turto varžytinės, pajamų, gautų iš priverstinio vykdymo, paskirstymo klausimas sprendžiamas teismo posėdyje, kurį organizuoja vykdytysis teismas. Tokiu atveju, jei yra prieštaraujama kreditoriaus teisei dalyvauti paskirstant pajamas, teismas turi atlikti patikrinimus, visų pirma susijusius su reikalavimų egzistavimu ir jų tenkinimo eiliškumu. Jei sprendimas dėl prieštaravimo priklauso nuo bylos faktų nustatymo, šalių prašoma pareikšti atskirą ieškinį, kuriuo būtų prieštaraujama paskirstymo tvarkai.

- 40 Šiuo atveju pagrindinėje byloje grįsdami savo ieškinį, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, Reitbauer ir kt. rėmėsi, viena vertus, E. Casamassima reikalavimo išnykimu dėl įskaitymo ir, kita vertus, tuo, kad negalima remtis įkeitimu, kuriuo užtikrinamas šis reikalavimas; prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo tvirtinimu, pastarasis prieštaravimas yra *actio Pauliana*.
- 41 Nors neabejotina, kad, vertinant apskritai, ieškinys, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, yra susijęs su vykdymo procesu dėl priverstinio nekilnojamojo turto pardavimo, vis dėlto, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktų bylos elementų, prieštaravimo pagrindai, kuriais grindžiamas toks ieškinys, gali būti labai skirtingi, kiek tai susiję su jų turiniu, todėl gali būti kitokio teisinio pobūdžio, dėl ko jų ryšys su priverstiniu vykdymu ar teisėmis į nekilnojamąjį turtą gali labai skirtis.
- 42 Taigi, kaip savo išvados 35, 38 ir 48 punktuose iš esmės nurodė generalinis advokatas, visapusė ieškiniu, kuriuo prieštaraujama paskirstymo tvarkai, analizė, siekiant nustatyti šiam ieškiniui taikomas tarptautinės jurisdikcijos taisyklės, prieštarautų Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 ir 5 punktuose nustatytų išimtinės jurisdikcijos taisyklių siauram aiškinimui, kurį lemia jų išimtinis pobūdis.
- 43 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, būtina išnagrinėti, ar, pirma, pagal Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punktą ir, antra, šio reglamento 24 straipsnio 5 punktą leidžiama nustatyti jurisdikciją turintį teismą, kiek tai susiję su kiekvienu prieštaravimo pagrindu, kuriuo remiasi Reitbauer ir kt.

Dėl Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punkto

- 44 Kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punkte nurodyta valstybės, kurioje yra nekilnojamasis turtas, teismų jurisdikcija, Teisingumo Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad ši išimtinė jurisdikcija galioja ne visiems ieškiniams dėl daiktinių teisių į nekilnojamąjį turtą, o tik tiems, kurie patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį ir kuriais siekiama nustatyti, viena vertus, nekilnojamojo turto dydį, sudėtį, nuosavybės, valdymo ar kitas daiktines teises į šį turtą ir, kita vertus, užtikrinti šių teisių turėtojams su jų statusu susijusių pirmumo teisių apsaugą (2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Weber*, C-438/12, EU:C:2014:212, 42 punktas; 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Komu ir kiti*, C-605/14, EU:C:2015:833, 26 punktas; taip pat 2016 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Schmidt*, C-417/15, EU:C:2016:881, 30 punktas).
- 45 Taigi valstybės narės, kurioje yra nekilnojamasis turtas, jurisdikcijai pagrįsti nepakanka to, kad ieškinyje būtų keliamas klausimas dėl daiktinės teisės į nekilnojamąjį turtą arba kad ieškinys turėtų ryšį su tuo nekilnojamoju turtu. Ieškinys veikiau turi būti grindžiamas daiktine, o ne asmenine teise (2016 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Schmidt*, C-417/15, EU:C:2016:881, 34 punktas).
- 46 Pirma, kiek tai susiję su prieštaravimo pagrindu, kuriuo siekiama nustatyti E. Casamassima reikalavimo išnykimą dėl įskaitymo, reikia pažymėti, kad tokiu prašymu Reitbauer ir kt. iš esmės siekia ginčyti reikalavimo, kuriuo buvo remiamasi prieš juos paskirstant iš teismo paskirtų varžytinių gautas pajamas, egzistavimą.
- 47 Nors tiesa, kad reikalavimo egzistavimas pasitarnavo kaip pagrindas įkeitimui ir vėlesniam jo įvykdymui, šis prašymas įskaityti nėra grindžiamas daiktine teise. Tai, ar E. Casamassima reikalavimas jo skolininkei išnyko dėl įskaitymo, nėra susiję su priežastimis, dėl kurių išimtinė jurisdikcija priskiriama vietoje, kur yra nekilnojamasis turtas, teismams, t. y. būtinybe atlikti patikrinimus, tyrimus ir ekspertizes vietoje (šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Komu ir kt.* C-605/14, EU:C:2015:833, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 48 Antra, kiek tai susiję su pagrindu, kuriuo Reitbauer ir kt. ginčija notarinio akto, kuriuo 2014 m. birželio 13 d. buvo patvirtinta C. skola E. Casamassima ir kuris buvo priverstinio vykdymo pagrindas, pagrįstumą ir prašo nustatyti, kad šiuo aktu negali būti remiamasi prieš juos, reikia pažymėti, kad tokių argumentų nagrinėjimas nereikalauja nei faktų vertinimo, nei turto buvimo vietos taisyklių ar įpročių, kurie gali pateisinti valstybės narės, kur yra nekilnojamasis turtas, teismų jurisdikciją, taikymo (1990 m. sausio 10 d. Sprendimo *Reichert ir Kockler*, C-115/88, EU:C:1990:3, 12 punktą).
- 49 Iš tiesų toks prieštaravimo pagrindas, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prilygino *actio Pauliana*, grindžiamas reikalavimo teise, t. y. kreditoriaus asmenine teise skolininko atžvilgiu, o tikslas – išlaikyti reikalavimų patenkinimo garantiją, kuri kreditoriui yra skolininko turtas (2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Feniks*, C-337/17, EU:C:2018:805, 40 punktą).
- 50 Taigi, kaip savo išvados 58 punkte nurodė generalinis advokatas, klausimo, ar tenkinamos tokio ieškinio sąlygos, nagrinėjimas nereikalauja atlikti vertinimų, glaudžiai susijusių su nekilnojamojo turto buvimo vieta ir galinčių pateisinti išimtinę valstybės narės, kurioje yra tas nekilnojamasis turtas, jurisdikciją.

Dėl Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkto

- 51 Pirmiausia reikėtų priminti, kad pagal šią nuostatą sprendimų vykdymo klausimais tik vykdymo vietos valstybės narės teismai yra kompetentingi, nepriklausomai nuo šalių nuolatinės gyvenamosios vietos.
- 52 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktas taikomas ieškiniams, kuriais siekiama, kad būtų nuspręsta dėl prieštaravimo, susijusio su teise panaudoti priverstinio vykdymo, apribojimo arba nusavinimo priemones kilnojamajam arba nekilnojamajam turtui, siekiant užtikrinti veiksmingą teismo sprendimų ir dokumentų vykdymą (šiuo klausimu žr. 1992 m. kovo 26 d. Sprendimo *Reichert ir Kockler*, C-261/90, EU:C:1992:149, 28 punktą).
- 53 Pirma, kiek tai susijęs su Reitbauer ir kt. prieštaravimo pagrindu, kuriuo siekiama nustatyti E. Casamassima reikalavimo išnykimą dėl įskaitymo, reikia pažymėti, kad vertinant tokio prašymo pagrįstumą nutolstama nuo klausimų, susijusių su paties priverstinio vykdymo įgyvendinimu.
- 54 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo su pakeitimais, padarytais vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos, 16 straipsnio 5 punkte, kurio nuostatos buvo perimtos Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkte, reikalaujama ryšio specifiškai reišia, kad viena šalis negali remtis jurisdikcija, kuri remiantis šia nuostata suteikiama vykdymo vietos teismams, norėdama išimties tvarka kreiptis į teismus dėl ginčo, kuris priklauso kitos valstybės narės teismų jurisdikcijai (šiuo klausimu žr. 1985 m. liepos 4 d. Sprendimo *AS-Autoteile Service*, 220/84, EU:C:1985:302, 17 punktą).
- 55 Antra, kiek tai susiję su prieštaravimo pagrindu, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prilygino *actio Pauliana*, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad šiuo pagrindu Reitbauer ir kt. neginčija pačių už priverstinį vykdymą atsakingų institucijų veiksmų, nes toks ieškinyis nėra pakankamai susijęs su tokiu vykdymu, kad būtų pateisintas Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkte numatytos išimtinės kompetencijos taisyklės taikymas.
- 56 Atsižvelgiant į tai ir siekiant suteikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui visą informaciją, būtiną sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti, reikia išnagrinėti, kaip ir padarė generalinis advokatas, ar Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto a papunktis yra teisinis pagrindas tarptautinei to teismo jurisdikcijai, kiek tai susiję su *actio Pauliana*, ar ne.

- 57 Remiantis šia nuostata, byloje, kylančiose iš sutarčių, asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinyje kitoje valstybėje narėje gali būti pareikštas prievolės, kuria remiantis pateiktas prašymas, įvykdymo vietos teismuose.
- 58 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad *actio Pauliana*, pareikštas dėl reikalavimų, kylančių iš sudarant sutartį prisiimtų įsipareigojimų, patenka į „bylas, kylančias iš sutarčių“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto a papunktį (2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Feniks*, C-337/17, EU:C:2018:805, 44 punktas).
- 59 Šiuo atveju kaip iš esmės per posėdį tvirtino Reitbauer ir kt. bei Europos Komisija, antrasis prieštaravimo pagrindas, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prilygino *actio Pauliana*, yra suformuluotas, siekiant konstatuoti, kad negalima remtis įkeitimu, kurį C. (bendra skolininkė, su kuria kiekvienas iš šių kreditorių buvo susijęs pagal sutartį) nustatė E. Casamassima naudai, prieš Reitbauer ir kt., taigi atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismo jurisdikcija galėtų būti papildyta jurisdikcija, kuri yra leidžiama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto a papunktį.
- 60 Atsižvelgiant į kreditorių ir C. santykių sutartinę kilmę, tokia jurisdikcija atitinka tiek teisinio saugumo ir nuspėjamumo reikalavimus, tiek gero teisingumo vykdymo tikslą.
- 61 Taigi iš sutarties kylančių reikalavimų teisių turėtojas gali pareikšti *actio Pauliana* „atitinkamos prievolės įvykdymo vietos teismuose“, nes tokia jurisdikcija galima remiantis Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto a papunkčiu. Šiuo atveju antruoju pagrindu Reitbauer ir kt. siekia išsaugoti savo interesus, vykdant įsipareigojimus, kylančius iš renovacijos darbų sutarčių, sudarytų su C. Vadinas, „atitinkamos prievolės įvykdymo vieta“ pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 punkto b papunktį yra ta vieta, kurioje pagal šias sutartis buvo atlikti minėti statybos darbai, t. y. Austrija.
- 62 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 ir 5 punktai turi būti aiškinami taip, kad kreditoriaus ieškinyje, kuriuo prieštaraujama pajamų, gautų iš teismo paskirtų nekilnojamojo turto varžytinių, paskirstymo tvarkai ir kuriuo siekiama, viena vertus, konstatuoti reikalavimo išnykimą dėl priešpriešinio reikalavimo įskaitymo ir, kita vertus, kad nebūtų galima remtis įkeitimu, kuriuo užtikrinamas pastarasis reikalavimas, nepriklauso išimtinai valstybės narės, kurioje yra nekilnojamas turtas, teismų arba priverstinio vykdymo vietos teismų jurisdikcijai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 63 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse byloje pripažinimo ir vykdymo 24 straipsnio 1 ir 5 punktai turi būti aiškinami taip, kad kreditoriaus ieškinyje, kuriuo prieštaraujama pajamų, gautų iš teismo paskirtų nekilnojamojo turto varžytinių, paskirstymo tvarkai ir kuriuo siekiama, viena vertus, konstatuoti reikalavimo išnykimą dėl priešpriešinio reikalavimo įskaitymo ir, kita vertus, kad nebūtų galima remtis įkeitimu, kuriuo užtikrinamas pastarasis reikalavimas, nepriklauso išimtinai valstybės narės, kurioje yra nekilnojamas turtas, teismų arba priverstinio vykdymo vietos teismų jurisdikcijai.

Parašai.